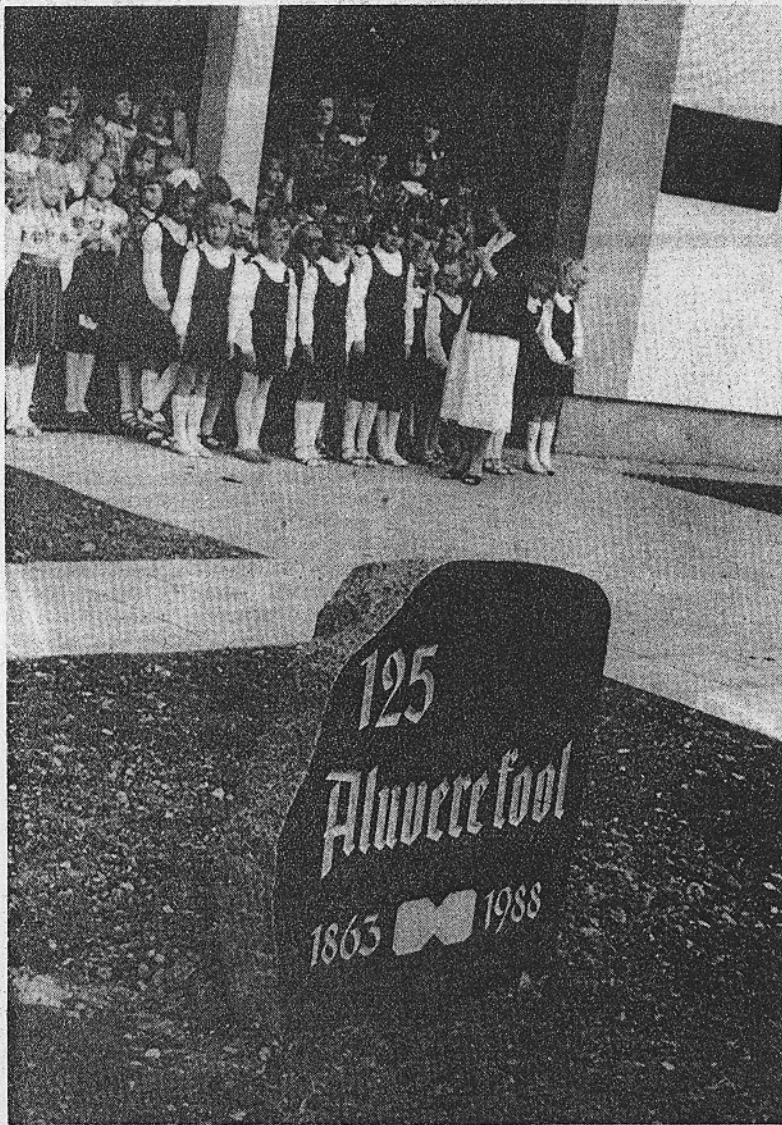

KOOLIAASTA LÖPPES JUUBELIGA

27. mail avati koolipere ja rohkete külaliste osavõtul mälestuskivi Aluvere uue ning ilusa koolimaja juures, kus õpitakse 1988. a. sügisest. Kivi pealdis annab tunnistust tõsiasjast, et haridustempli täitus auväärne iga — 125 aastat.

Kontsertaktuse avas direktor Viive Välimets. Õpetaja Aino Kurmiste andis ülevaate pikast hariduseest. Hea pildi sellest, kuidas Aluvere-mail lapsed õpetatud, said külalised kooli ajaloo muuseumist.

ru vallas neli algkooli. Kuni 1923. a. olid need Kaarli—Raudlepa, Aluvere, Uhtna—Sämi ja Kaarli mõisa kõrgem algkool. 1923. a. viidi Kaarli mõisa algkool üle Kohalasse. Esimene vabariigiaegne Aluvere kooliõpetaja oli Hindrek Lang, kes registreeriti 1920. a. juhatajaks.

□ 11. augustil 1925 valis Sõmeru valla hariduskogu Aluvere koolile uut juhataja kandidaati. Valimisteks oli registreeritud kaheksa naisõpetajat, uueks juhatajaks sai Anna Suits.

□ 1926. a. asus juhataja kohale Johannes Viks (Randjõe), kelle algatusel tähistati 1928. a. kooli 65. aastapäeva.

□ Kui 1929. a. tulid kooli tööle noored Ernst Schwarzberg — Enn Saluveer ja Amanda Vall-Saluveer, valmis kahekorruseline juurdeehitus.

□ 15. oktoobril 1933 muudeti kool 6-klassiliseks algkooliks. 1938/37. õ.-a. oli koolis 86 õpilast. Kooli ülalpidaja oli Sõmeru vald. 1939/40. a. oli lõpetanud 6-klassilise kooli 90 õpilast ja koolijuhatajaks oli sel aastal Ants Tammaru.

□ Saabusid keerukad ajad 1940—1944. Koolile langes sõja vari. 1943/44. õ.-a. tuli ruumid loovutada saksa sõjaväe laatsaretile, klassid paigutati Arkna külla Onga tallu ja paemurrutööliste korterisse.

□ 1944. a. alustati taas tööd alalises asukohas Aluvere külas, 1946. a. sügisest 7-klassilisena. Algas ülepolitiseeritud kooli periood, kus kõige olulisemaks peeti ideoloogilist kasvatamist.

□ 1962/63. õ.-a. muudeti kool 8-klassiliseks. 1988. a. sügisest on Aluvere kool 9-klassiline. Kool on ühiskonna minimudel ega ole halvem või parem kui teda loonud ühiskonnakord. Mitmesugustest oludest hoolimata on Aluvere kool püüdnud ikka anda enamat ja omanäolisemat, kui olid ametlikud nõudmised. Täna seaks end ammandanud pioneeriorganisatsioon võis anda vanempioneerijuhi (Klaudia Pohla, Ene Sukko) käe all anda lastele palju hu-

Hariduse andmine Aluvere lastele sai alguse XIX sajandi teisel poolel — eesti rahva ärkamisajal.

□ 1863. a. alustas Aluveres tegevust külakool, kus koolmeistriks oli Hans Wilberg. Koolihooneks oli rehielamu ja sinna mahtus 60 õpilast. Õpiti piiblit, katekismust, kirjutamist, rehkendamist, laulmist, ortograafiat, kalligraafiat ja geograafiat.

□ Teine koolihoone valmis 1877. a. See oli õlgkatusega palkehitus, koolmeistriks oli sel ajal Juhan Leichter.

□ XIX sajandi lõpul rauges ärkamisaja õhin. Aleksander III re-

formid riisusid eesti keelelt senisedki õigused koolis ja kohtus. Eesti keele õpetus jäeti hooletusse ning kirjaoskus rahva keskel langes.

Aluvere kool kannab sel ajal Sõmeru vallakooli nime. See oli aeg, mil vene keeles hinnati eraldi lugemist, kirjalikke töid, õigekirja, rääkimist, grammatika tundmist (õpilane sai vene keele eest viis, emakeele eest ainult kolm hinnet — lugemine, õigekiri, kirjalikud tööd).

Ajavahemikul 1863—1918 olid Aluveres koolmeistriteks Hans Wilberg, Aleksander Friedrich Raudsepp, Juhan Leichter (töötas 20 aastat), Jüri Schellbach, Julius Reeberg ja August Sein.

□ Eesti Vabariigi ajal oli Sõme-

vitavam, põnevamat, kasulikku. Aluvere laulutraditsioonid on seotud aastaid koolis töötanud Helle Pajula nimega. Kooliaiale pani 1932. a. aluse Enn Saluveer: oluline muutus toimus Paula ja Jaan Vassari ajal — kooliaed oli aastaid paremate seas rajoonis ja isegi vabariigis. Aluvere õpilased on olnud ka spordilembesed. Ligi 34 aastat õpetas lastele emakeelt Geita Gustavson. 31 aastat on lapsi ilu loomise juurde juhtinud Maie Vaarik.

* Eelmise aasta sügisest töötab kool Rakvere KEK-i ehitatud uues kolmekorruselises ilusas majas.

«125 aastat Aluvere kooli ajalugu». Aino KURMISTE

□ Vana kooli jäi Aluvere külas sellest päevast meenutama kivi, millel mälestustahvel pealdisega «Siin töötas 23. XI 1863 — 30. IX 1988 Aluvere kool». Katte eemaldavad kiviilt kooli endine direktor Eldor Luhaväli (paremal) ja 1924. aastal kooli lõpetanud Mihkel Vanaküla.

Oma õpetamis- ja õppimisaegu meenutasid endised õpetajad ja õpilased.

Enno KAPSTASE fotod